

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVI. Idem probatur rationibus in Scripturam fundatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

At contra; nam Augustinus non dicit, nostra significat Saluatorem, sed dare salutem. Præterea ibidem ait: *Mutata sunt Sacramenta, facta sunt faciliora, pauciora, salubriora, felicitiora.* At hæc ad efficaciam, non ad significationem pertinent. Denique idem Augustinus in aliis locis aperte ponit discrimen quoad efficaciam. Epist. 19. ad Hieronymum: *Non dicam, inquit, præcepta illa veterum Sacramentorum nec bona fuisse, quia eis non iustificantur homines? umbra enim sunt prænunciantes gratiam, qua iustificamur.* Hæc ille. Quid clarius? Nonne idem prorsus dicit Augustinus, quod postea definiuit Concilium Florentinum? lib. 19. contra Faustum, cap. 13. *Instituta sunt, inquit, alia Sacramenta virtutibus maiora, utilitate meliora.* Hæc ille. Igitur nostra excellentiora antiquis, utilitate, & virtute; non sola significatione, tractat in Ioannem: *In sacrificiis, inquit, non erat expiatio peccatorum sed umbra futurorum.* quæst. 25. in lib. Num: Si, inquit, peccata se attendantur Sacramenta vetera, nullo pacto possunt meliora: si autem res ipsæ, quarum hæc Sacramenta sunt, inquiruntur, in eis inueniri poterit purgatio peccatorum. Hæc de testimoniis Patrum.

CAPVT XVI.

Idem probatur rationibus in Scriptura fundatis.

PRIMA ratio. Sacramentum, ut iustificare possit, debet habere annexam promissionem absolutam gratiæ. Nullum tale erat in lege veteri; igitur nullum eorum iustificabat. Maior propositio est certissima apud aduersarios. Nam id asserit Lutherus in assert. primitiui, Philippus in locis anni 58. tit. de Sacramentis, Caluinus lib. 4. Instit. cap. 14. §. 3. denique Kemnitius in 2. parte Ereminis, pag. 42. ponit in ipsa definitione Sacramenti, quod habeat promissionem gratiæ, & gratiæ non cuiuscunque, sed promissionis peccatorum. Denique coguntur hoc admittere, cum velint Sacramenta iustificare excitando fidem: fides enim apud eos non iustificat, nisi apprehendendo promissionem indulgentiæ.

Minor propositio probatur PRIMO, ex Apostolo Hebræis. *Melius, inquit, sortitus est ministerium, quanto & meliora Testa-*

Testamenti mediator est, quod in melioribus repromissionibus sancitum est. Et infra, explicans quæ sint istæ promissiones meliores noui Testamenti, profert illud Hiermiæ 31. *Propitius ero iniquitatibus eorum, & peccatorum eorum non recordabor amplius.*

SECUNDO, ex Augustino tract. in Psalm. 72. ubi dicit, promissiones Testamenti veteris, & noui esse diuersas, vt ipsa etiã Sacramenta sunt diuersa: tunc enim promittebantur res terrenæ, nunc autem cœlestes.

TERTIO, probatur ex ipso Luthero. Nam in libro de captiuitate Babyl. cap. de Eucharistia, ita loquitur: *Vetus Testamentum per Moysen datum promissio erat, non remissionis peccatorum, seu rerum æternarum, sed temporalium, nempe terræ Chanaan, perquam nemo renouabatur spiritu, vnde & irrationalem pecudem in figura Christi oportebat occidi, in cuius sanguine idem Testamentum confirmabatur, vt quali sanguis, tale Testamentum, qualis hostia, talis promissio.* Hæc ille: ubi præbet nobis contra se argumentum planè insolubile. Nec potest responderi, loqui eum de Sacramentis, quæ non habent annexam promissionem; nam expressè meminit promissionis. Et præterea paulò post ponit exempla in iride, vellere Gedeonis, horologio Achaz, & similibus (ac dicit, ista signa habuisse tantum promissiones terrenas, & tamen in sequenti capite, quod est de Baptismo, hæc ipsa signa vult esse propriè Sacramenta, & nostris æqualia.

Porro Calvinus negat hanc minorè propositionem. Nam lib. 4. Instit. cap. 16. §. 4 dicit, vnã esse, & eandem promissionem Sacramentorum veterum & nouorum. Probatur igitur hæc minor. QUARTO ex singulis, quæ apud illos dicuntur Sacramenta. Lutherus enim Sacramenta vocat, sacrificium Abel, iridem, vellus Gedeonis, horologium Achaz. At nullum eorum habet promissionem remissionis peccatorum. Nam de sacrificio Abel nihil legimus, nisi placuisse Deo, postquam factum fuerat. Iris habuit promissionem solius temporalis salutis: vnde Genes. 9. dicitur, data in fœdus non tantum hominibus, sed etiam bestiis terræ, & omni reptili. Similiter in vellere Gedeonis, & in horologio Achaz, facta sunt signa ad confirmandam promissionem victoriæ contra hostes temporales. De aliis Sacramentis, vt de Circumcisione, de sacrificiis

pro peccato, de manna, mari rubro, & ceteris idem ostendat
in solutione argumentorum.

SECUNDA ratio. Lex ipsa vetus tota in hoc distinguitur
noua, quod illa non iustificat, hæc iustificat; ergo fieri non
potest, ut Sacramenta vetera, quæ erant pars quædam illius
legis, iustificarent. Probatur antecedens. Nam **PRIMO** dicitur,
Ioan. 1. *Lex per Moysen data est, gratia, & veritas per
Iesum Christum facta est.* Quomodo hoc est verum, si Sacra-
menta Mosayca gratiam conferebant? **SECUNDO**, 2. Co-
rinth. 3. illa vocatur litera occidens, noua, spiritus viuificans.
At cur non erat etiam illa spiritus viuificans, si eius Sacramenta
iustificabant? **TERTIO**, Galat. 4. dicitur illa in seruitutem
generasse, nostra libertatem attulisse; At cur hoc, si etiam illa
gratiam conferebat, quæ liberat a seruitute peccati? **QUARTO**,
denique illud dicitur vetus Testamentum, quia ad veterem
hominem pertinet, nec renouare nouit; nostrum dicitur
nouum, quia renouat, ut docet Augustinus lib. 3. contra
epist. Pelagian. cap. 4. vnde & Apostolus ad Titum 3. vocat
baptismum lauacrum renouationis. Neque tamen hinc sequitur,
non fuisse iustificationem a peccatis in sanctis hominibus
Testamenti veteris: erat enim, sed non per Testamentum
vetus, aut per eius Sacramenta, sed per Testamentum nouum,
ad quod illi pertinebant, & ad cuius participationem fidei
desiderio perungebant.

TERTIA ratio. Promissio in Sacramentis, quæ sunt instituta
ad iustificandum, non potest impleri nisi fide recipiatur,
ut aduersarij dicunt. At promissiones annexæ Sacramentis ve-
teribus implebantur, etiam si homines non crederent; non
igitur Sacramenta illa erant instituta ad iustificandū. Probat-
ur minor. Nam promissio Dei annexa arcu cælesti, qui Li-
thero est verum Sacramentum, fuit de nõ dissipanda vnquam
amplius terra aquis diluuij. Quæ promissio impletur, & im-
plebitur etiam si homines non credant. Sic etiam promissio
annexa Circumcisioni fuit, ut fieret Abraham pater multarum
Gentium, & daret posteris eius terram promissionis, ut patet
Genes. 17. & Roman. 4. quæ sine dubio implenda erat,
etiam si Hebræi non crederent. Ita quoque omnia sacrificia
habebant annexam promissionem de Christi morte futura
pro expiatione peccatorum; id enim significabant omnes ille
mactæ.

maculationes; quæ promissio implenda fuit, siue crederent homines, siue non crederet. Vnde Apostolus Rom. 3. *Nunquid, inquit, incredulitas illorum fidem Dei euacuauit? Absit. Est autem Deus verax, omni autem homo mendax.*

QUARTA ratio. Nostra Sacramenta dicuntur in Scripturis saluare, regenerare, iustificare, vt supra probauimus. Nihil tale vsquam legitur de Sacramentis veteribus, vt patebit ex solutione argumentorum: igitur temerè asseruntur paria, quoad efficaciam.

CAPVT XVII.

Soluuntur obiectiones.

ARGUMENTA aduersariorum sunt quinque. PRIMVM est ex cap. 17. Genesis, vbi Deus sic loquitur de Circumcisione: *Masculus, cuius preputy caro circumcisa non fuerit, delebitur anima illa de populo suo, quia pactum meum irritum fecit.* Ex hoc loco sumunt argumentum tam Catholici, qui putant Circumcisionem iustificasse ex opere operato, quàm hæretici, qui non agnoscunt discrimen inter Sacramenta noui, ac veteris Testamenti.

AC PRIMVM Catholici Augustinum sequuti in libro decimo sexto, de ciuitate Dei, capite decimo septimo, ita argumentantur. Deus minatur omni masculo Hebræorum, etiam infanti, perpetuum interitum, nisi fuerit circumciscus; ergo per Circumcisionem liberabantur masculi ab æterna morte.

Calvinus autem libro quarto Institut. cap. 16. §. 3. & 4. ita argumentatur. In Circumcisione eadem est promissio, quæ in Baptismo, nimirum remissionis peccatorum, & vitæ æternæ: igitur non differunt nisi externo ritu, seu signo. Probat antecedens. Nam Genes. 17. vbi instituitur Circumcisio, dixit Deus Abrahæ. *Ego ero Deus tuus, & semini tui post te. Quibus verbis, inquit Calvinus, vitæ æternæ promissio continetur: quemadmodum interpretatur Christus, qui resurrectionem inde probauit, Matthæi 22. quod dicatur Deus, Deus Abrahæ, Deus Isaac, & Deus Iacob: non est enim Deus mortuorum, sed viuentium. Itaq; idem est dicere, Ego Deus tuus & Dab.*